

Nr 190.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1938 kl. 3.30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser anslag under handelsdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Under här nedan angivna rubriker behandlar utskottet framlagda förslag rörande förskottsanslag å beredskapsstaten för budgetåret 1938/39 i vad avser handelsdepartementets verksamhetsområde.

Driftbudgeten.**Sjöfart och handel.**

1:o) **Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten.** I proposition nr 275 med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t under tionde huvudtiteln föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 131—137) att till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 1,030,000 kronor.

I skrivelse den 27 augusti 1937 hade lotsstyrelsen lämnat en redogörelse för ett antal säkerhetsanstalter för sjöfarten, vilkas tillgodoseende styrelsen ansett angeläget och därvid hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1938/39 under denna anslagsrubrik anvisa ett reservationsanslag av 2,070,000 kronor, alternativt 2,064,000 kronor.

Bland de olika ändamål, som avsåges med lotsstyrelsens framställning, märktes dels anskaffande av ett nytt tjänstefartyg för nedre norra lotsdistriktet för en beräknad kostnad av 650,000 kronor dels ock för förbättring av fyrbelysningen i Kalmarsunds djuprännå, beträffande vilket arbete lotsverkets kostnader beräknats till 780,000 kronor, därav för budgetåret 1938/39 skulle utgå ett belopp av 380,000 kronor.

Under punkt 45 av tionde huvudtiteln i årets statsverksproposition hade Kungl. Maj:t i anledning av lotsstyrelsens i förenämnda skrivelse den 27 augusti 1937 gjorda framställning föreslagit riksdagen att — för olika närmare angivna ändamål, andra än de i det föregående nu omförmälda — till Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 812,000 kronor.

Beträffande lotsstyrelsens framställning, i vad densamma avsåge beräkning av medel för anskaffande av ett nytt tjänstefartyg för nedre norra lotsdistriktet och för förbättring av fyrbelysningen i Kalmarsunds djupränna, hade departementschefen erinrat därom, att han under ovanberörda punkt av tionde huvudtiteln uttalat, att han funnit behovet av nu nämnda säkerhetsanstalter vitsordat och att desamma borde komma till utförande. Mot de beräknade kostnaderna hade departementschefen intet haft att erinra. För arbetena ifråga syntes departementschefen medel böra äskas i särskild ordning å den anslagsplan, för vilken chefen för finansdepartementet redogjort vid anmälan av finansplanen.

I anslutning till vad sålunda anförts under tionde huvudtiteln i årets statsverksproposition har *departementschefen* nu hemställt, att för berörda ändamål måtte upptagas ett förskottsanslag av 1,030,000 kronor å beredskapsstat för budgetåret 1938/39.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten* å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga ett förskottsanslag av 1,030,000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Fonden för förslag till statsverket.

2:o) **Sprängningsarbeten m. m. för oljelagring. Cisternanläggningar för oljelagring.** Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 307—309) att å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga dels till Sprängningsarbeten m. m. för oljelagring ett förskottsanslag av 2,000,000 kronor; dels ock till Cisternanläggningar för oljelagring ett förskottsanslag av 2,000,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *N. Holmström m. fl.* (nr 293) och den andra inom andra kammaren av herr *E. Hagberg* i Malmö *m. fl.* (nr 427) vari hemställt, bland annat, att riksdagen måtte besluta att för utsprängning av bombsäkra rum för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 2,000,000 kronor, att till bestridande av kostnader för cisternanläggningar samt till utlämnande av lån för dylika anläggningar för budgetåret 1938/39 å kapitalbudgeten, fonden för förslag till statsverket, anvisa ett anslag av 2,000,000 kronor, samt att, i den mån sprängningsarbeten kunna igångsättas före den 1 juli 1938, för budgetåret 1937/38 anvisat anslag för oförutsedda utgifter får tagas i anspråk för ändamålet.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionen I: 293.

Departementschefen har inledningsvis erinrat därom, att i ett av jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade utredningsmän den 29 december 1937 avgivet betänkande beträffande anordnande av lagringsutrymmen för flytande bränslen hade framlagts dels förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående handel med vissa mineraloljor, dels ock hemställt att för budgetåret 1938/39 måtte under anslag till beredskapsarbeten för utsprängning i berg av bombsäkra rum beräknas ett belopp av 2 miljoner kronor samt till bestridande av kostnader för cisternanläggningar i dessa hålrum och till utlämnande av lån för utförande av dylika anläggningar anvisas ett anslag av likaledes 2 miljoner kronor.

I proposition nr 233 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels antaga inom handelsdepartementet överarbetat förslag till förordning angående handel med vissa mineraloljor, dels till försöksverksamhet beträffande oljelagring för budgetåret 1938/39 å driftbudgeten under tionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor, dels ock till försöksanläggningar för oljelagring under samma budgetår å kapitalbudgeten, fonden för förslag till statsverket, anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Beträffande utredningsmännens förslag i övrigt anförde departementschefen till det vid sistnämnda proposition fogade statsrådsprotokollet, bland annat, att det uppenbarligen vore ur beredskapssynpunkt ett önskemål, att erforderliga lagringsutrymmen anskaffades snarast möjligt. I den mån staten skulle ställa medel till förfogande för anläggningarna måste emellertid å andra sidan beaktas, att desamma, särskilt om de utfördes i den form som utredningsmännen förordat, erbjöde möjlighet till en arbetsreserv av ganska betydande mått. Det syntes därför departementschefen lämpligt, att anslag för ändamålet beräknades å den särskilda anslagsplan, för vilken chefen för finansdepartementet redogjort vid anmälan av finansplanen. För anläggningar vilka verkställdes enligt utredningsmännens förslag, alltså genom placering av plåtcisterner i utsprängda hålrum i berg, syntes medel böra anvisas över två särskilda anslag, avseende det ena kostnaderna för sprängning och övriga med hålrummens iordningställande förenade arbeten samt det andra kostnaderna för cisterner med tillbehör. För nästkommande budgetår syntes i överensstämmelse med vad utredningsmännen föreslagit böra för vardera ändamålet beräknas 2,000,000 kronor. Enligt utredningsmännens beräkningar skulle dessa belopp förslå för anordnande av lagringsutrymmen med en kapacitet av tillhoppa 40,000 kbm.

I nu föreliggande proposition har departementschefen föreslagit, att medel såväl till sprängningsarbeten och övriga med hålrummens iordningställande förenade arbeten som till själva cisternanläggningarna — sammanlagt avseende ett belopp av 4,000,000 kronor — böra upptagas å beredskapsstaten för budgetåret 1938/39.

Utskottet. Utskottet vill erinra om, att innevarande års riksdag på därom av Kungl. Maj:t i proposition nr 233 gjord framställning anvisat medel till försöksverksamhet och försöksanläggningar beträffande oljelagring.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande framställning avser uppförande å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 av sammanlagt 4,000,000 kronor till sprängningsarbeten m. m. samt cisternanläggningar för oljelagring.

Vidkommande de med anledning av berörda framställning motionsvis gjorda yrkandena vill utskottet erinra därom, att, såsom framgår av departementschefens ovan återgivna uttalande till det vid propositionen nr 233 fogade statsrådsprotokollet, departementschefen funnit det särskilt ur försvarsberedskapssynpunkt vara ett önskemål, att erforderliga lagringsutrymmen för flytande bränslen snarast möjligt bleve anskaffade. Då det i motionerna angivna syftet att utan större tidsutdräkt få en tillfredsställande ökning av lagren till stånd således torde bliva föremål för beaktande från departementschefens sida, har utskottet icke funnit anledning tillstyrka motionerna, i vad de avse sättet för bestridande av de för ifrågavarande ändamål avsedda medlen.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att motionerna I: 293 och II: 427, i vad de avse anvisande av medel å driftbudgeten till utsprängning av bomb-säkra rum, icke må av riksdagen bifallas;

II. att samma motioner, i vad de avse anvisande av medel å kapitalbudgeten till cisternanläggningar m. m., icke må av riksdagen bifallas;

III. att samma motioner, i vad de avse ianspråktagande för sprängningsarbeten av det för budgetåret 1937/38 anvisade anslaget till oförutsedda utgifter, icke må av riksdagen bifallas;

IV. att riksdagen må å beredskapsstat för budgetåret 1938/39 upptaga

a) till *Sprängningsarbeten m. m. för oljelagring* ett förskottsanslag av 2,000,000 kronor;

b) till *Cisternanläggningar för oljelagring* ett förskottsanslag av 2,000,000 kronor.

Stockholm den 27 maj 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 185.